

Birthing Worlds : Israeli Women's Midrashim of Birth and Miscarriage

Rabbi Avi Killip - killip@hadar.org

Text 1:

<p>The Midwives Saw and Feared Orna Peltz</p> <p><i>He [the king of Egypt] said [to the midwives]: When you deliver the Hebrew women, look (u'rei-ten) at the birth stool. If it is a boy, kill him; if it is a girl, let her live.</i></p> <p><i>The midwives feared God in awe (va-tir-ena) and did not do as the king of Egypt had told them. They let the boys live. (Exod 1: 16-17.)</i></p> <p>The midwives were asked: Where did you get your fearful awe of God?</p> <p>And they answered: From the great and deep things that we saw at the birth stool, from the mystery that embraces us morning and evening: human being after human being coming into the world; where does he come from and what does he bring with him? The goodness that her mother sees in her, the compassion and the love that he awakens, crying babies bursting forth from</p>	<p style="text-align: right;">ותיראנה המיילדות ארנה פילץ</p> <p style="text-align: center;">'וַיֹּאמֶר בְּיַלְדֹכָן אֶת הָעִבְרִיּוֹת וְרֵאִיתֶן עַל הָאֲבָנִים אִם הוּא וְהַמֶּתֶן אֹתוֹ וְאִם בֵּת הִיא וְחִיָּה.</p> <p style="text-align: center;">וְתִירְאֵן הַמֵּיִלְדוֹת אֶת הָאֱלֹהִים וְלֹא עָשׂוּ כְּאֲשֶׁר דִּבֶּר אֱלֹהִי</p> <p style="text-align: center;">מֶלֶךְ מִצְרַיִם וְתַחֲטִיין אֶת הַיְלָדִים' (שמות א, טז-יז)</p> <p>נשאלו המיילדות: מניין יראת אלוהים שהייתה לכן?</p> <p>והשיבו: ממראות גדולים ועמוקים שראינו על האבניים, מהמסתורין שאפּונו בוקר וערב: אדם ועוד אדם בא לעולם; מאין הוא בא ומה מביא הוא אתו; הטוב שאמו רואה בו; החמלה והאהבה שהוא מעורר; תינוקות פועים מגיחים מגופות דואבים, והחותמת הרכה של אצבע אלוהים טבועה בפניהם.</p>
---	---

exhausted bodies, and the soft seal of God's finger imprinted on their faces.

The midwives were challenged:

But didn't it happen at Sinai that *All the people saw (ro-im) the thunder and the lightning and the voice of the Shofar and the smoking mountain and the people saw it and trembled and stood far off ... and Moses said to the people do not fear (al ti-ru), for God has come to test you, to keep the fearful awe of God (yir-a-to) before you so that you will not transgress (Exod 20: 15-17)*. The fearful awe of God comes from the place of thunder and lightning!

And the midwives answered:

There is fearful awe (*yir-a*) that comes from external seeing (*re-i-ya*) and there is fearful awe that comes from internal vision (*re-i-ya*); A person can be frozen in terror, witnessing a supernatural miracle, which awakens and strengthens her sense of fearful awe. But for us, it doesn't work like that. Our fearful awe is *not in the heavens* (Deut 30:12). Our fearful awe of God arises precisely from within nature, from within the pain of what we witness on the birth stool. From there we learn to choose what is good, to protect life, to fight against death and to resist evil.

הקשו להן:

והרי בהר סיני נאמר 'וְכָל הָעַם רֹאִים אֶת הַקּוֹלֹת וְאֶת הַלְפִידִם וְאֶת קוֹל הַשֹּׁפָר וְאֶת הָהָר עֹשֵׂן וַיֵּרָא הָעַם וַיִּנְעוּ וַיַּעֲמְדוּ מֵרָחֵק... וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל הָעַם אַל תִּירְאוּ כִּי לִבְעֹבוֹר נְסוּת אֶתְכֶם בָּא הָאֱלֹהִים וּבְעֹבוֹר תִּהְיֶה יִרְאתוֹ עַל פְּנֵיכֶם לְבַלְתִּי תַחֲטְאוּ' (שמות כ, טו-יז). יראת אלוהים ממקום של קולות וברקים היא באה!

והשיבו:

יש יראה הבאה מתוך ראייה של חוץ ויש שבאה מתוך ראייה של פנים; יש שלמראה הנס שמעל הטבע נאחז אדם אימה, ועולה ומתגברת בו היראה, ואצלנו, אין הדבר כך. יראתנו, 'לא בַּשָּׁמַיִם הוּא' (דברים ל, יב). דווקא מתוך הטבע, מתוך כאב המראות על האבניים, נולדה בנו יראת אלוהים, ולמדנו לבחור בטוב ולשמור על החיים, להילחם במוות ולהתנגד לרע.

Text 2:

Beresheit Rabba 3:7

<p>Rabbi Judah bar Simon said: it does not say, “It was evening,” but “And it was evening.” Hence we derive that there was a time-system prior to this. Rabbi Abbahu said: This teaches us that God created worlds and destroyed them, saying, “This one pleases me; those did not please me.” Rabbi Pinḥas said, Rabbi Abbahu derives this from the verse, “And God saw all that God had made, and behold it was very good,” as if to say, “This one pleases me, those others did not please me.”</p>	<p>אָמַר רַבִּי יְהוּדָה בַּר סִימוֹן, יְהִי עֶרֶב אִין קְתִיב כָּאן, אֲלֵא וְיְהִי עֶרֶב, מִכָּאן שְׁהִיָּה סֹדֵר זְמַנִּים קִדְם לְכֵן. אָמַר רַבִּי אֲבָהוּ מְלַמֵּד שְׁהִיָּה בּוֹרָא עוֹלָמוֹת וּמַחְרִיבֵן, עַד שֶׁבְּרָא אֶת אֱלֹהֵי, אָמַר דִּין הִנֵּן לִי, יִתְהוֹן לֹא הִנֵּן לִי. אָמַר רַבִּי פִּנְחָס טַעְמִיָּה דְרַבִּי אֲבָהוּ (בְּרַאשִׁית א, לֹא): וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד, דִּין הִנֵּן לִי, יִתְהוֹן לֹא הִנֵּן לִי.</p>
--	--

Text 3:

<p>Miscarriage and Creation Tamar Biala</p>	<p style="text-align: right;">מדרש הפלה ובריאה תמר ביאלה</p>
<p><i>At the beginning God created the heaven and the earth. And the earth was tohu va-vohu, darkness over the face of the deep, and the spirit of God hovering over the face of the waters (Gen 1:1).</i></p> <p><i>Brings everything to pass precisely in its time (Ecc 3:11). Rabbi Abahu said that we learn from here that the Holy Blessed One was building worlds and destroying them, creating worlds and destroying them, until he created these (Kohelet Rabbah, Vilna ed. §3).</i></p> <p>And God saw all Her worlds falling at Her feet, and She said to Herself: I will just let my heart fall along with them, and I <i>will sit in darkness, like</i></p>	<p>'בְּרַאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ. וְהָאָרֶץ הִיְתָה תְהוֹ וְבֵהוּ וְחֹשֶׁךְ עַל פְּנֵי תְהוֹם וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמַּיִם' (בְּרַאשִׁית א, א-ב)</p> <p>'אֶת הַכֹּל עָשָׂה יְפָה בְּעֵתוֹ [גַּם אֶת הָעוֹלָם]' (קֵהֶלֶת ג, יא) ... אָמַר רַבִּי אֲבָהוּ מִכָּאן שֶׁהִיא הַקַּב"ה בּוֹנֵה עוֹלָמוֹת וּמַחְרִיבֵן, בּוֹרָא עוֹלָמוֹת וּמַחְרִיבֵן, עַד שֶׁבְּרָא אֶת אֱלֹהֵי. (קֵהֶלֶת רַבֵּה ג, יא)</p> <p>וְתָרָא ה' כָּל עוֹלָמוֹתֶיהָ נִפְּלוּ לְרַגְלֶיהָ, וְתָאמַר בְּלִבָּהּ: אֲנִיחַ לְלִבִּי לִיפּוֹל עִמָּהֶם וְאֲשַׁב בְּמַחְשָׁכִים</p>

those long dead (Lam 3:6). Her tears and blood were scattering in space, searching for land that would absorb them, and they wept to fragments and pieces, until all of existence was the cloud and fog of the great deep. God tried to look again at the ruins of Her worlds, and just couldn't. She covered Herself with this great deep, as is written, *You made the deep, covered it as a garment* (Ps 104:6), and She beat Her chest and wailed: *for I shall be a desolation forever* (Jer 51:26).

What did She think at that moment, when She could no longer bear to look on those worlds? She remembered that it is said of Her, *You brought forth the earth and the world* (Ps 90:2) and *her womb, eternal* (Jer 20:17), and She felt her sons and daughters straining to be born so that they could say in gratitude, *for I was not killed in the womb* (Jer 20:17). She closed Her eyes, swallowed the pain lodged in Her throat, and pleaded for Herself, that She might find more loving-mercy, and faith, as is written, *I declare, a world of loving-mercy will be built, Your faithfulness will be established in the heavens* (Ps 89:3). And from that She went and created new heavens and a new earth.

When the heavens and earth stood, in wonderment and bewilderment, *tohim uvohim*, She took off the garment of the deep with which She had been covering Herself, and that deep of

כמתי עולם. היו דמעותיה ודמיה מתפזרים בחלל והיו מחזרים אחר אדמה שתאספם ובוכים אף הם לרסיסי רסיסים, עד שהיה היקום כולו ענן וערפל של תהום רבה. ביקשה ה' לראות שוב את חורבות עולמותיה ולא עלה בידה. כיסתה עצמה בתהום זו, שנאמר 'תָהוֹם כְּלבוֹשׁ כְּפִיתוֹ' (תהלים קד, ו) והייתה טופחת על לבה ומייבבת: כי שממות עולם אהיה.

אותה שעה שלא עלה בידה לראות את אותן עולמות שאבדו, מה עלה על לבה? הייתה נזכרת שעליה נאמר 'וְתַחֲלֵל אֶרֶץ וְתַבֵּל' (תהלים צ, ב) ו'וְרַחֲמֵהָ הָרַת עוֹלָם' (ירמיה כ, יז) והייתה רואה שבניה ובנותיה מבקשים להיוולד ולומר בתודה 'אֲשֶׁר לֹא מוֹתַתֵּנִי מִרַחֲמֵי' (שם). עצמה עיניה, הבליעה הכאב בגרונה, ביקשה על עצמה שתמצא בתוכה עוד חסד ואמונה, שנאמר 'כִּי אֶמְרָתִי עוֹלָם נֶחָדָד יִבְנֶה שָׁמַיִם תִּכְנֶן אֶמוֹנַתְךָ בָּהֶם' (תהלים פט, ג), ומתוך כך הלכה ובראה שמים חדשים וארץ חדשה.

עמדו להם שמים וארץ תוהים ובוהים, פשטה אותו לבוש של תהום שהייתה מתכסה בו, והייתה תהום זו של ענן וערפל דמיה ודמעותיה הולכת ונקווית שוב למים חיים, והיא מרחפת עליהם הלוך ושוב,

cloud and fog, Her blood and tears, went and gathered into living waters, and She hovered over them back and forth, as is written *when the earth was tohu vavohu, darkness over the face of the deep, and the spirit of God hovering over the face of the waters* (Gen 1:1).

And what was She saying at that moment? *That it should not totter and fall, forever.* (Ps 104:5). And Her sons and daughters joined their prayers to Hers, and they themselves said: *That it should not totter and fall, forever; that it should not totter and fall, forever.*

שנאמר 'וְהָאָרֶץ הָיְתָה תוֹהוּ וָבֹהוּ וְחֹשֶׁךְ עַל פְּנֵי תְהוֹם וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמַּיִם' (בראשית א, ב).

ומה הייתה אומרת באותה השעה? 'אָרֶץ עַל מְכוּנָיָה בַּל תִּמּוֹט עוֹלָם וְעַד' (תהלים קד, ה) והיו בניה ובנותיה הנולדים לה חוזרים ומצרפים תפילתם לתפילותיה והיו אומרים אף הם: 'בַּל תִּמּוֹט עוֹלָם וְעַד', 'בַּל תִּמּוֹט עוֹלָם וְעַד'.

